

תירא מאן אחז ומשום דבר בעולם, כי אם מהקב"ה בלבד. אהוב כלל עומק לבד ובלהב נשמתך, כל יהודי, בלי הבדל מי הוא ואיך הוא.

בצוואה קצרה זו, מסר האב הקדוש לבנו יחידו בן החמש, את הצידה לדרך לכל החיים.

צוואתו הקצרה של אביו, שתכנה יראת השם ואהבת ישראל, מהווה אצל מורנו הבעל שם טוב, את שני לוחות הברית ועץ החיים ועץ הדעת של חיי הקדושים. תמיד, בכל זמן ובכל מקום, מאיר לו עמוד האור של "שיותי ה' לנגדי תמיד"³⁵, ובוטר בו עמוד האש של אהבת ישראל.

מורנו הבעל שם טוב הוא ה"זה ינחמנו" של תקופת עקבות משיחא. הבעל שם טוב הוא מנחמו ומעדדו של עם ישראל בתקופה הקשה של המלח המרה, מזמנו עד היום המאושר של ביאת המשיח.

בהיותו בן י"ד שנה, נכנס מורנו הבעל שם טוב ל"מחנה ישראל" של הצדיקים הנסתרים. היה זה בתקופת מנהיגותו של הבעל שם הקדוש, המאור הצדיק רבי אדם מרופשיץ, תלמידו המובהק וממשיך דרכו של המאור הצדיק רבי יואל בעל שם מזאמוטשט, תלמידו המובהק וממשיך דרכו של המאור הצדיק רבי אלהו בעל שם מורמייזא.

* * *

תורת הקבלה היא לימוד ה"נסתר" שבכל הענינים הנעלים של בורא ברוך הוא; תורה: בריאת העולם; נשמות ומלאכים והדומה. תורת הקבלה נמסרת מדור לאור, משה רבנו; הנביאים; חכמי המשנה; חכמי התלמוד; המאונים ויחודי סגולה שבכל דור.

בתשובות המאונים ישנן, בני השאלות השונות ששאלו ממדינות שונות, שאלות ותשובות בעניני קבלה, על פירוש שמותיו של הקב"ה, אודות ייג מדות הרחמים, אודות עשר ספירות, ועוד ענינים שונים בתורת הקבלה.

רש"י — רבנו שלמה יצחקי — בפירושו על תורה נבאים וכתובים

(39) תהלים ט"ח.

וכארי יתנשא", דהיינו המאולה העתידה, ורק משום שלא אפשר דרא — נמשך הסבל.

כעבור מספר דורות, עם ההתקייבות הנוספת לביאת המשיח, נשנה חגיגתו של "תחזור הנבואה לישראל", על ידי התגלות מורנו הבעל שם טוב ותלמידיו עד רבנו הזקן³³, עליו נאמר מה שנאמר על ר' יהודה החסיד כ"ל וביתר שאת.

ואחר כך, על ידי רביי הרביים ממלאי מקומו, עד דורות אנו — נשיאנו ר"ק מור"חמי אדמו"ר (מחור"י"א) "הבקר אור — דא צפרא דיוסף"³⁴, שעל בקר "צפרא דיוסף" כתוב³⁵ "בקר אערך לך", היינו כמו שכתוב³⁶ "יערכתי לך למשיחיי" — שותיה המאולה השלילמה במחנה בימינו על ידי משיח צדקני³⁷.

השתלשלות החסידות בזויות הראשונים

מורנו רבי ישראל בעל שם טוב³⁸ יסד וביסס את תורתו על שני יסודות — **זיעת המרא ואהבת ישראל**, והתאימו גם בשביל אנשים פשוטים.

בהיותו בן חמש, נשאר מורנו הבעל שם טוב יתום מאביו הקדוש, שנפטרו בהשאירו לו הצוואה הקצרה הבאה:

— **צני:** — כך אמר המאור הצדיק הישישי רבי אליעזר, בשכבו על מטת חליו, ברגעים האחרונים לחייו בעולם זה, אל בנו יחידו בן החמש — אל

(33) הבעש"ט אשר כמותו לא היה ממות הראשונים פלאו פלאות נסים היוצאים מחטבו היו נראים על ידו כאשר שמעת מאזמו"ר י"ע שהוא ותלמידו הרב המוניד י"ע היו רואים מסוף העולם ועד סופו ממש בעין ראוי וחיו אומרים מה שהיו רואים כאשר היה ראה בעליל ללמדליהם, והיינו ע"י שהיה גלוי לפניהם אור שנברא בינם ראשון שהשי"ת גנו בתורה, הנה כל אלה המופתים האמיתיים מוגלים גלוי אי"ס ב"ה הבעש"ט, וגם מקני י"ע שמענו עתידות קולע אל השערה — מצות עדות, שם.

(34) ז"ג רד, סעי"א.

(35) תהלים ה"ד.

(36) תהלים קל"ז.

(37) לקיטי שיחות ח"ב עמודים 588-589.

(38) לקיטי דיבורים ח"ג (ליקוטי כ"ב) עמודים 770-786.

עני אמרים הלך לוקמים

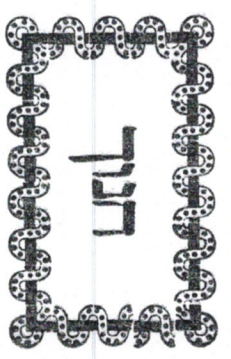
הביטאת לנהלת הקדושה ונהלתו מאלה לא שייך לשון ציוי ומצוה כלל ית' שאין לה קץ ותכלית איז כמים ולא עוד אלא שדא מתן שכרן של המנים אל פנים התעורר האהבה בלב צדיקים להגנים מעין עי"צ בע"ה כל משכיל ומתבונן בענין זה בעסקא שיעלה נאמר עבודה מתנה אתן את ולכא לאתוב את ה' אהבה עזה כהונתכם כמו שחת' במקומה אך דנה ידוע ליודעים שעמא רקא מאז וכתוב כי שבע יסול צדיק וקם ונפשו שהתאם נקרא מרחץ ולא עומד ועריך לילך המדרגה למדרגה ולא לעמור במדרגה אחת לעולם ובין מדרגה למדרגה טרם שיעציע למדרגה עליונה מתנה הוא ככה' נספלה מסדרג' הראשונ' אך כי יסול לא יומל כחוב ואינה נקראת נפילה אלא לגבי שאר כל ה"ו שאעפ"כ הוא למעלה מכל האדם נעבדותו כי נשאר בה כה' וישבו ממדריגת הראשונה אך עיקרה מאהבה שנתחנך והורגל בה מנעוריו במים שדביע למדרגת צדיק וי"ש גם כי יקין וגו'. והנה ראשיה הדברים המעוררים האהבה והיואת ויסודן היא האמונה המדונה ונאמנה בחרוזי ואחרות יתברך וית'.

הביטאת לנהלת הקדושה ונהלתו מאלה לא שייך לשון ציוי ומצוה כלל ית' שאין לה קץ ותכלית איז כמים ולא עוד אלא שדא מתן שכרן של המנים אל פנים התעורר האהבה בלב צדיקים להגנים מעין עי"צ בע"ה כל משכיל ומתבונן בענין זה בעסקא שיעלה נאמר עבודה מתנה אתן את ולכא לאתוב את ה' אהבה עזה כהונתכם כמו שחת' במקומה אך דנה ידוע ליודעים שעמא רקא מאז וכתוב כי שבע יסול צדיק וקם ונפשו שהתאם נקרא מרחץ ולא עומד ועריך לילך המדרגה למדרגה ולא לעמור במדרגה אחת לעולם ובין מדרגה למדרגה טרם שיעציע למדרגה עליונה מתנה הוא ככה' נספלה מסדרג' הראשונ' אך כי יסול לא יומל כחוב ואינה נקראת נפילה אלא לגבי שאר כל ה"ו שאעפ"כ הוא למעלה מכל האדם נעבדותו כי נשאר בה כה' וישבו ממדריגת הראשונה אך עיקרה מאהבה שנתחנך והורגל בה מנעוריו במים שדביע למדרגת צדיק וי"ש גם כי יקין וגו'. והנה ראשיה הדברים המעוררים האהבה והיואת ויסודן היא האמונה המדונה ונאמנה בחרוזי ואחרות יתברך וית'.

ליקומי אמרים חרק שני 150 הנקרא בשם הינוד קסין

מלוקט מפי ספרים ומפי ספרים קדושי עליון נ"ע מיוסד על פרשה ראשונה של קריאת שמע :

מאלה והגל והשמת בה' עושה ותתענג על ה' תענוג נפלא והחובים למעלה אהבה רכה זו הם הנקראים צדיקים כדכתיב שמתו צדיקים בה' אך לא כל אדם זוכה לזה כי לזה צריך זיכוד החסוד במאז מאז וגם תורה ומעשים טובים תרבה לזכות ולשמה עליונה שלמעלה ממדרגת רוח נפש במיש בל"ה שער האהבה. והשנית היא אהבה שכל אדם יוכל לזביע אלה כשהתבונן היטב בעסקא ולכא בדברים המעוררים את האהבה לה' בלב כל ישראל. הן דרך כלל כי הוא חיינו ממש וכאשר האדם אובד את נפשו וחיו. כן יארב את ה' כאשר יתבונן וישים אל לבו כי ה' הוא נמשו האמיתית וחיו ממש כמ"ש בדרך ע"ס נפשי אחרוך וגו'. והן דרך פרש שכשיבין וישכיל בגדולתו של מל"ה הקב"ה דרך פשוית כאשר יוכל שאת בשכלו ומה שלמעלה משכלו ואת"כ יתבונן באהבת ה' הגדולה ונפלאה אלינו לירד להצרים ערות הארץ להוציא נשמותינו מבור הכורל שדא חס"א י"ל לקרבנו אליו ולדבקנו בשמו ממש והוא ושמו אחד דחיונו שרוממנו מתחילית השפלות והשומא

גילוי אור כו', והיינו כמו שנתפל בענין מ"ה ובין דהמשכה היא מבחי' שרש האמיתי דשם בין שהוא בחי' עצמות, ובכדי להיות גילוי בחי' זו הוא ע"י ש" מ"ה שהוא בחי' גילוי אור, ולכן ע"י דוקא נמשך גילוי בחי' העצמות כו', כמ"כ הוא בתורה נש"י דהתעוררות בחי' העצמות להיות בנין המלי' כג"ל הוא ע"י גש"י שהו בחי' העצמות דא"ס והגילוי דבחי' העצמות הוא ע"י התורה שהוא בחי' גילוי אור כו', וכרונות כלי שיעלה וכו' ונכנס לפני לטובה וה"ע וכו' הפרה והיינו הכריתות ברית והתקשרות דא"ס עם נש"י כו', אהענין הוא כידוע שיש ב' בחי' אהבה הא' אהבה שצ"פ טו"ד וה"ע אהבה החל"י בדבר ועמו אהבה מצד מעשיו הטובים כו', שאהבה זו יכולה להיות נפסק דגאחר שתחלי' בדבר ממילא כשכפל דבר כשלת אהבה כו', וה"ה היא כה"י אהבה פנימית שאינו תח"י בשום דבר כלל ואינו מצד הטעם כ"א בחי' אהבה עצמית וכמו אהבה יהונתן לדרך דאהבה נפשו אהבו וכאהבה והא' כיעקב לצניפין זכר"י ונפשו קשורה בנפשו שבא"י העצמית לא יועיל שום דבר לזכרונם ולא מוטל משום דבר כו', רק מפני שיכול להיות שברוב זמן תבוא אה"ל הזאת לבחי' העולם והסתלקות ולא שתתפצל לגמרי אלא שלא תבוא בגילוי במוח' ולא לזאת צריכים לעשות כרית' ברית בכלי שיבוא המיד' מן החולם אל הגילוי כו', וכמ"כ יובן למעלה ב' אהבתו הג"ל הוא אהבה שצ"פ טו"ד והיינו שצ"י טו"מ וכמ"ש אם בתוקף תלכו כו' שאו נמשך בחי' אהבה מלמעלה מצד כשרון מעשיהם בקיום התו"מ כו' דאהבה זו נק' אהבה החל"י בדבר כו', וה"ה היא בחי' האה"י ועצמות דהקב"ה וכמ"כ שלמעלה מ"תו"מ ואינה תח"י בשום דבר כלל כ"א שהם בבחי' העצמית דא"ס כו' כג"ל דאהבה זו כל המוט לעולם גם בחי'ג דא"ס גם זאת כו' לא מאטמים כו' ובהו ה"ע הכריתות ברית להיות האהבה בגילוי לעולם כו'. אמנם כג"ה להיות שאו הוא בחי' העלי' והסתלקות בבחי' העצמית ממש שהו"ע המלך הקדוש כמו שהוא קדוש ומוכרל מצ"ע ממש כו', לזאת צריכים זכרון הברית היינו לעורך בבחי' עצמות לזכור את הכריתות ברית והתקשרות עם נש"י כו'. וכמה כשופר דהנה ענין תקיעת שופר הוא בחי' צעקה פשוטה מעומקא דלבא דהנה ידוע שיש קול מורכב וקול פשוט, קול מורכב הוא קול המורכב בשכל ומדות והיינו קול הפא ע"פ הנונה דמות ולא שלפ"ע ההפעלות והא"ס מן ההשגה זאלקית שיוכל להתיישב בכלי המוח והל"ג בבחי' א"ס כן יתן קולו בדיבור, וגם אם שפע קול הדבור בקול רם יותר שזה מורה שיצא מפנימיות הל"ג המטור ע"כ ירום קול יותר עכ"ל ה"ה בא כמורכב באותיות הדבור לפי שבמקורו הוא מורכב באותיות גילוי אור השכל והכוונה שבמחו' ולב ולא יותר כו'. אמנם בחי' קול פשוט הוא שבח"י יכול להיות מורכב באותיות הדבור כו' * הוא לפי שיצא מפנימיות נקודת לבו שלמעלה מן השכל והטעם, והיינו מפני שנוצ

כרית ברית : כ"ה בנתיביק ואצ"ל : כריתות ברית
 כל : כ"ה בנתיביק ואצ"ל : כלל

ר
 ורונה ע"י מה ממשכים בחי' בנין המלי' בר"ה ע"י אמור"ל אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני עליכם וכוונות כו', שצריכים לומר יר"ד פסקי מלכיות שבתורה דהנה הפסקי מלכיות שבתורה מדברים בגילוי בחי' פנימיות שבתורה. וזה הפסקי הראשון שנו' מלכה בתורה הוא בני קי"ס דכתי' ה' המלך ליע"י וידוע דכק"ס ה"י לפי שעה גילוי בחי' עצמות א"ס בנש"י וכמ"ל וצ"ל ה' את הים ברוח קודם בחי' קדמונו של עולם שהוא בחי' א"ס קדמון לכל הקדומים כו', וגילוי זה ה"י בנש"י כמו שהיו למטה מלובשים בגופים וכמ"ש במ"א בענין וכמ"ל הלכו ביבשה בתוך הים דכמו שהן ביבשה בחי' וברואים דעלזאתא בבחי' מצאות יש הלכו בתוך ים העליון שנתגלה להם בחי' העולם העצמי דא"ס כו', וע"א ה' ימלוד ליע"י שהוא גילוי בחי' פנימיות המלכה להיות גילוי עצמות א"ס למטה כו', וכן מ"ש והרועת מלך בו הוא בחי' הרצון והענוג למלכה כמו שהוא בבחי' עצמות ממש כו', וכן כל הפסקים מדברים בחי' גילוי פנימיות והמלכה שהוא גילוי בחי' עצמות א"ס כמ"ל מלי' למעלה ונש"י למטה כו' ולהיות שהתורה שרשה בבחי' עצמות וכמ"א אוריתא וקוב"ה כולא חד לכן מביאים רא"י מן התורה שצ"ל בנין המלי' דהיינו שה"י גילוי בחי' המלי' כמו שהיא בשרשה ומקורה בבחי' העצמות כו'. רק צ"ל אמרו לפני מלכיות דנש"י יאמרו הפסקים שבבתורה להיות כי נש"י שישם ג"כ בבחי' עצמות א"ס וכמ"ש בני"ג אתם לא' אקייכם דכמו שהבן שרשו מעצמות הוא ממש כו' כמ"ש במ"א כמ"כ נש"י שרשם בבחי' עצמות א"ס ממש כו' ולזאת צריכים דגש"י יאמרו פסקי מלי' שבתורה להמשיך בחי' גילוי פנימיות המלכה כו' ומה שצריכים שניהם דוקא תורה וישראל, י"ל ע"פ משנת"ל בענין מ"א וב"י שבב"א יש יתרון מעלה דוקא דהתירון ביש מ"ה הוא שהוא בבחי' דביקות ויחוד ממש במקורו שהוא דבוק במאור שהוא בבחי' גילוי אור כו', ובחי' שם ב"ן הוא בחי' כח נבדל שאינו בבחי' דביקות ניכרת כו', והיתרון בשם ב"ן שהוא בחי' עצמות ממש ושם מ"ה הוא בחי' האה"ה לבד כו', (ומשו"י הוא בא בבחי' גילוי כו') וכמ"כ י"ל והפריש בין תורה ונש"י דהנה תורה היא בבחי' דביקות ויחוד ממש בעצמות א"ס וכמ"א אוריתא וקוב"ה כולא חד כו', אבל נש"י אם היות דרשוין מבחי' עצמות מ"מ אינם דבקים ממש במקורם וכמו הבן שהוא מוחה האב ומ"מ הוא במציאות בפ"ע וכמו הנציץ שהוא מוחה אש ממש ומ"מ הוא נבדל מן האבוקה כו'. ויש יתרון מעלה בנש"י שהו בחי' העצמות דא"ס ממש וכמו הבן שהוא מוחה האב ממש וכמו הנציץ שהוא מוחה האש של האבוקה ממש כו'. והת"ע מחשבתו של ישראל קדום לכ"ד גם על מעלת התורה וכו"א בתורה שיש דברים קדמו לעולם תורה וישראל ואינו יודע איה מהם קדום אומר אני שישראל קדמו ותורא' דה"ל בתורה נאמר צו אל בני' דבר אל בני' כו' הרי ישראל קדמו, והיינו לפי שנש"י הם בחי' עצמות א"ס ממש כו' ולכן צריכים שניהם תורה וישראל, דהנה התעוררות בחי' המלכה בשרשה ומקורה הראשון דעצמות א"ס הוא ע"י נש"י דוקא שהו בחי' עצמות כו', אמנם הגילוי הוא ע"י התורה לפי שאוריתא וקוב"ה כולא חד דשדבוקה במקורה היא בחי'

בדיווחה בנו עזר, אלא לאחר ירידתה למטה להחליש בנות, עכשיל, שהגוף קודם²⁴, ובשבילי נבראת²⁵ הנשמה (עצמית כל סדר ההשתלשלות). וההסברה בזה — ע"ס הידוע²⁶ שבח"ר רות הנעצמות היא בחגף הגשמי דוקא: יש מעלה ב"בחירה" גם לגבי ב"ח²⁷

(24) ויש לומר, שמשם זה הובאה בדרוש חסדות הרא"י מבייש צו את בני דבר אל בני (ככ"ד) ולא מהפסוק, קוש ישראל ליה ראשית מבוחרת (כמובא) — כדי לרמו שהקדימה וישראל היא לא רק בנוגע לנשמה עצמה, עליו נאמר, קדש ישראל ליה ראשית מבוחרת, אלא גם (בפירוש) בנוגע להחלשותה בנות, שעוד צו את בני דבר אל בני. ואעפ"כ הובא נלכות המספר מנזר דבר אליהו, ולא מביי, כי, בבדי יש לומר שהקדימה וישראל הוא בולל שמימימים תמיצ, היינו, שתמיצ הם למעלה מישראל, משאכ בנות דבר אליהו מודגשת מעולם העצמת של ישראל. שלמעלה מהחורה, שהם, ראשית מבוחרת, כמו בכורים שקודמים לתורתם, אלא שמעלה זו היא גם (בפירוש) בנוגע להחלשות הנשמה בחייה, כפי, ואכ"כ.

(25) לומר, שנעשת בבחי מצאת ובמיש עיי ירידות למטה. (26) ראה תניא פמי"ז: וננו בורות מכל עם ולשון וזו הנחף החומדי הנדמה החומדיות לגופי אמת העולם (וראה סה"ש תורת שלום ע' 120 ואיל"ל). (27) שהחיותו ממהותו ועצמותו... (שג"א)

לכוד בכוז וכלות לכוז ישי מאז ואמס המולט ממש בלי שום עילה וטובה אורות קודמת ליש החי (תניא אבה"ס ע"כ). (28) ראה גם לקישי חייא ע' 5 ואיל"ל. חייק ע' 409.

(*) כמדותו גם בדיקו השוון, ואני אומר (א"פ) שמכירא ראי' פסוקו בתורה — שקאי על תמצע שגוי, שנוצז וה מודגש ומודגש מעלמות המעצמת של ישראל שלמעלה מהחורה. (**) ולח"כ, שבמניא דבר, אלוהי מודגשת מעלתו תחת — שכלה השמירה בנפיו (דורא תמיסו בלקישי חייק ע' 246).

גם ליל קיום התמיצ, "דרכים נאים ומעשים טובים", כמשל דמלך ב"י שיש לו בנים, שהאבה לננים היא אבה עצמת גם כשאין להם, "דרכים נאים ומעשים טובים" (ואדרבה: כננים שיש להם, "דרכים נאים ומעשים טובים", שראוי לאהוב אותם גם מצד השכל, לא נכרת ריכ האבה העצמתו). אבל, מעלה עצמית זו מתחייבת לעצמותו יחי (ששואל הם חוד עם עצמותו יחי) ולא (כ"כ) להמציאות דישראל עצמה, מעלה שלהם.

ועיי' שישאל מקיימים התמיצ, שרואים המעלה שלהם ב"דרכים נאים ומעשים טובים" — באה המעלה שמצד העצם ("בניש") גם בבחי, הגולייים (א"כ) נאים ומעשים טובים" היינו, שבמעלה שלהם שמצד בחי הגולייים, נמשך החוד העצם.

ואף שהעצם הוא באיך-ערוך לה- גלוי, ובדאי שהעוד הגלוי אינו גורע בהעצם, ואדרבה, העצם הוא בהעלם כיון שגולויים אינם כלים להעצם החי לאדר, כיון שהעצם אינו מוגדר בשום דבר, לא יתכן שיהי מוכרח להיות בהעלם דוקא, אלא בודאי יכול לכא גם בגלוי, ולכן, אמיתת הענין דגלוי העצם הוא בהמשכה כפיכל ובגלוי דוקא²⁸.

הי ועדי' כמצאותם של ישראל גופא — נשמה בחי: כשם שבנוגע לתורה וישראל מוכי- חים מבייש בחורה צו את בני דבר אל ביי (שהתורה היא בשביל ישראל, ציווי לישואל) שישואל קדמו, יש להחיות מזו גם בנוגע לנשמה וזוהי, שכיח ש- ציווי התורה אינם שייכים לנשמה

(28) ראה לקישי חייק ע' 245.

(כפי שקודמים לחורה) כפיכל ובגלוי, כדלקמן. ד. וביאר הענין:

איתא בתנא דבי אליהו, "שני דברים קדמו לעולם, תורה וישראל, ואני יודע איזה מהם קדם, כשהוא אומר צו את בני דבר אל בני, אומר אני שראל קדמו" — שקדימה זו היא בעיקר כמי- לה, היינו, שמעלתם של ישראל גדולה יותר ממעלת החורה.

אבל, כדי שמעלתם של ישראל תבוא בפועל ובגלוי צ"ל קיום החורה — כדי איתא במדבאר²⁹, משל למלך ב"י שיש לו בנים בחור ביתו ויש לו עבד וכן כעיהם שהוא מלמד את בני דרכים נאים ומעשים טובים... כך דבר חורה... מבייש את ישראל לפי זכות, מתח- כיון אותו במצוות ומבייש אותו לחי-ה- עולם הבא, היינו, שעיי החורה באה מעלתם של ישראל כפיכל ובגלוי.

וההסברה בזה: מעלתם העיקרית של ישראל נעצם מצדיות, "ישראל וקביה כולא חדיג, מצדיות כפיכ משנת בדרוש חסדות (ראה לדוגמא סה"ש היש"ח ע' 61. ועוד) — אף שמתבאר (פ"ד) לא הובאה הראי' מבייש צו את בני דבר אל בני (אלא מבייש, קדש ישראל ליה ראשית מבוחרת, היינו, שישואל הם כמי בכורים שקודמים לתורתם חורה מ"ל ודאי זו הובאה כפי (פ"א) ד"י. מששבתו של ישראל קדמו לכל דבר... אלוהי... ישראל עמידים לפני את החורה לא הי' כותב בחורה צו את בני דבר אל בני (וראה לקישי חייק ע' 24).

(21) שם. (22) ראה חייק ע"ג. (*) ונד"ז בשמ"ד (פמ"ז) ע"כ. כל החורה שנתח לי היא ודבר ה' אף משח דבר אל בני צו את בני, אס הם כלים, מה אני עושה בחודתי.

המצוה³⁰, ולכן הסדר הוא ש"גח" קודם ל"חולדה", כי, כדי שתוכל להיות העבודה ד"חולדה" (מעשים טובים) בהכרח לקדים תחילה מעד יתר לומר ד"גח" (מנוחה). אבל, מסתבר יותר לומר שהקדימה ל"גח" ל"חולדה" היא לא רק (כזמו) בגלל ההכרח שבכ"ר, אלא קדימה אמיתית (בחורה) קדימה במעלה.

ג. ויש לומר בקדמת הביאר בזה:

החוליק הוא שבי' פרשת נח לפרשת תולדות הוא ע"ד החוליק בין לפני מות חורה ולאחר מות חורה — כידועי שיה- תכנה וההתחלה דלפני חיתה עבודתו של אברהם, וכפ"ס עיי המילה, ולאחיי חיתה לידת יצחק (לשולד משפת קד- שהיא נמצא, שבפרשת תולדות, ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם חוליד את יצחק (וראשו של מצואתו חוליד- דוחיי לאחיי) והכנה וההתחלה דלפני מותו מתחילה העבודה הקשורה עם ממו חורה, ובפרשות שלפני, ובפרש פרשת נח (ש"ס) כסיימה וחולמה (ר"ק) נולד אברהם, הי' עבודה שלפני מות חורה.

וענינו בעבודתם של ישראל (לאחרי מ"ח) — ש"גח" קאי על מצואותם של ישראל. שגפני (קדמות לאחרי, לחיל- דוחי קאי על עבודתם של ישראל בקיום החו"ט"צ, שעיי"כ באה מצואותם האמיתית

(16) ובחלכה ב' — בנוגע לימות המשיח — שיענותו אמיתית שאינו מניחיה לה לעוסק בחורה ובמציאת מציאת. (17) ראה באברהם — לעיל ע' 20 ואיל"ל. ושג. (18) ב"ר פמי"ג. (19) ידוע בענין, וגם את נח באברה וכו"ה שש"ס"ם בכרם וכוונות בריה, שהחורה זנת הוא מפני עצם מעלת גשמי (המשח העריב היא פ"א). (*) וגם ב"חוי"כ דשנת חובל (ר"ה) נ"ב.

ומדגיש רש"י עיקר תולדותיהם של צדיקים שנעשו טובים, היינו שהעיקר הוא שהעצם יומשך ויחזור כבח"ה הגלויים, מעשים טובים³⁸.

[אלא שה"מעשים טובים" זנוג³⁹ - כיון שעיקרם ברוחניות, בענינים נעלים, ולא בענינים פשוטים וגשמיים שמצד עצמם אין בהם מעלה, היז בח"ה גלויים ולא העצם, והמשכת העצם (אנכ"י) שמתכבאת בענינים פשוטים וגשמיים היא כמתו מרוק⁴⁰, שהחלתו בהמעשים טובים שבאפרשת תולדותיו].

וב"תולדות" שקאי על הגלויים (דרכים נאים ומעשים טובים) - מוסוף ומדגיש רש"י הענין התולדות כפשוטו (עיקב ועשו האמורים בפשוט) העצם ד"תולדות יצחק" כפשוטו, לית המצ"א שלפני ולמלה מבחי הגלויים, היינו שבמעשים טובים (תולדות בעבר-זמן) שמצד בח"ה הגלויים, חודר ונמשך ומתלה העצם (תולדות כפשוטו).

1. ויש להוסיף ולמאר כפריטיית יותר כפרישת תולדות - ואלה תולדות יצחקי, יעקב ונעשו האמורים בפשוט:

ובדקדוקה - שכיון שיצחק הוא ה' יהודי הראשון שכל מצאיתו ותולדותיו לאחרי ההגנה וההחלה דמית, מסתבר לומר, שכל עניניו של יצחק, ויצארכ לומר, רש"י הוסיף ולמאר כפריטיית יותר

28) רש"י ונתמך דיק לשון רש"י, עיקר תולדותיהם של צדיקים, ש"עיקרם מורה על העצם.

39) ועי' בפרישתו של אחיזי לקמן פרישת תולדותו ל' לר, וי"א וי"א שיה - שנתם מודגשת בעיקר העבודת בענינים רוחניים ונעלים: ל' ל' - חליבת אברהם לארץ ישראל, וי"א - התולדת הפכ"ה לאברהם, ועי' לעקדת יצחק, מסעי, וי"א שר"י - נישואי יצחק והבקה יחוד מביד וד'.

40) ראה לקיש ח"ת ע' 56 ואילך. וש"נ.

41) לוכו, עיקר ענינם של ישראל מחולל בתולדות יצחק.

הוה זמן העבודה דכירור ויזכור הגוף, עיקר ההדגשה היא שגילוי אור הנשמה (מעלת הגלויים) יומשך ויחזור כהגוף, ולעתיד לבוא, לאחרי גמר הכירור, תהי עיקר ההדגשה על התגלות העצם שלמלה מגלויים, שלכן יורגש בה-נשמה שהתשרותה עם הקבי"ה היא לא (רק) מצד חנלחה, אלא גם בהעיקר) מצד עצמותו ית' ממש, שורגשה מקבלת המשמה מהגוף שבו מתגלה בחירת ה' עצמתו].

ונמצא שבמצאית של ישראל, נשמה בגוף, ועבודתם בקיום התומ"צ, מתגלה ההתקשרות דיישראל עם הקבי"ה ככל האפשר: מצד העצם - בחירת העצמות; מצד הגלויים - המעלה ד"ב"ד, והמעלה ד"דרכים נאים ומעשים טובים; ומצד שניהם יחד - שבחירת העצמות מתגלה וחודרת במעלה ד"ב"ד, וב"דרכים נאים ומעשים טובים", היינו, שהעצם הוא גם בחולות (שבוה מודגש אמיתה ענינו של העצם, שאינו מוגדר בהעלם אלא בא גם בגלוי, כפי"ל סי'י).

1. עפ"י יש לכאר פריט הענינים ד-גמ"י, ו"תולדות" בעבודת האדם:

גמ"י (שלפני תולדות) - מורה על מעלתם העצמית של ישראל שקדמו לחורה, ההתקשרות דיישראל עם הקבי"ה מצד העצם ממש שלמעלה מההתקשרות שמוצד הגלויים ע"י, ד"דרכים נאים ומעשים טובים", אבל, השלילמות האמיתית ודא שהעצם נמשך וחודר ומתלה גם בבחי' הגלויים - "תולדות" שלאחרי נח, שמורה (לא רק על מעשים טובים סתם, אלא על מעשים טובים שבאים כתוצאה לאחרי) מהתגלות העצם ממש.

יש לומר, שענין זה מרומם גם ככל א' מבי הפרשות (נח ותולדות) נפיע:

בגמ"י, שקאי על העצם - מוספיק

עילוי (גם לאחרי הכחירה⁴²) ועיניו שה-נשמה (ש"ש בה המעלה ד"ב"ד) מתלכשת בגוף להחיותו ולכרוז ולוכבו עיני קיום התומ"צ, נעשה עילוי גם בהגוף, ש-מתגלה בו בחירת העצמות⁴³. כאופן שמתייחסת אליו ומתלה בו⁴⁴.

ולאחרי שבחירת העצמות מתגלה בהגוף (ע"י ההלכשות הנשמה לכרר ולזכר הגוף ע"י קיום התומ"צ), אי מתגלה גם בהנשמה (ע"י הגוף) שהיא לא רק, ב"ד, אלא יש בה בחירת העצמות⁴⁵.

1. עפ"י יש לכאר חוכו הענין שלעתיד לבוא הנשמה ניונית מן הגוף⁴⁶ - שבזמן

33) ועי' כח העצמות שמה את הגוף הנשמי מאן ואמס המוחיט - שמייחס להעצמות, ולא להי"ש הנשמי, שמצד עצמו הוא אין ואמס ממש.

34) רש"י יחסי שהבחירה ביישראל (ובנו בחרת מכל עם ולשון הוא הגוף החומרי) מתגלה בזמן חורה (משמאל וכו' בחרת יסור מנו חורה (ש"י אוד"י א"ת ס"ס ס"ד). וראה לקמן הפק"ה 36.

35) ועי' מתגלה בו כח העצמת שבהתהוות הי"ש הנשמי (משמאל בנוס' אהי"ע וכל הדברים הנשמיים שבפנים שהחוחות כח העצמות אינה מתייחסת אליהם ואינה מתגלה בהם (וראה גם לקמן הפק"ה 39).

36) רש"י יל שגם בחירת העצמות בהנשמה מתגלה בזמן חורה - כיון שהתגלות הבחירה בהנשמה היא ע"י ולאחרי התגלות הבחירה בהגוף ע"י קיום התומ"צ.

37) ראה המשך וכמה תול"ץ פס"ח ואילך. סה"ס חר"ת ע' צ אילך. המשך חר"ת ע' תפכה. סה"ס קונטרסים ח"ת ע' ח"ת חרת שלום ע' 127 ואילך.

42) וי"ל שזוה גם חוכו הבאר בטהר חורה שזמן (ע' 12) בהחלוקת שבין חוף דב"י לתפוח דאח"ה"ע, שנופי אר"ש, אבדו, שברדתו חזו קוננות, משמ"כ חוף דב"י, ד"ג ששי"ט דער כח העצמות או" ער איז עצמות ית' - שטח העצמות נעשה תפוח הגוף (ע"י עבודת הנשמה בכירור ויזכור הגוף).

1. עפ"י יש לכאר חוכו הענין שלעתיד לבוא הנשמה ניונית מן הגוף⁴⁶ - שבזמן

33) ועי' כח העצמות שמה את הגוף הנשמי מאן ואמס המוחיט - שמייחס להעצמות, ולא להי"ש הנשמי, שמצד עצמו הוא אין ואמס ממש.

34) רש"י יחסי שהבחירה ביישראל (ובנו בחרת מכל עם ולשון הוא הגוף החומרי) מתגלה בזמן חורה (משמאל וכו' בחרת יסור מנו חורה (ש"י אוד"י א"ת ס"ס ס"ד). וראה לקמן הפק"ה 36.

35) ועי' מתגלה בו כח העצמת שבהתהוות הי"ש הנשמי (משמאל בנוס' אהי"ע וכל הדברים הנשמיים שבפנים שהחוחות כח העצמות אינה מתייחסת אליהם ואינה מתגלה בהם (וראה גם לקמן הפק"ה 39).

36) רש"י יל שגם בחירת העצמות בהנשמה מתגלה בזמן חורה - כיון שהתגלות הבחירה בהנשמה היא ע"י ולאחרי התגלות הבחירה בהגוף ע"י קיום התומ"צ.

37) ראה המשך וכמה תול"ץ פס"ח ואילך. סה"ס חר"ת ע' צ אילך. המשך חר"ת ע' תפכה. סה"ס קונטרסים ח"ת ע' ח"ת חרת שלום ע' 127 ואילך.

38) רש"י ונתמך דיק לשון רש"י, עיקר תולדותיהם של צדיקים, ש"עיקרם מורה על העצם.

39) ועי' בפרישתו של אחיזי לקמן פרישת תולדותו ל' לר, וי"א וי"א שיה - שנתם מודגשת בעיקר העבודת בענינים רוחניים ונעלים: ל' ל' - חליבת אברהם לארץ ישראל, וי"א - התולדת הפכ"ה לאברהם, ועי' לעקדת יצחק, מסעי, וי"א שר"י - נישואי יצחק והבקה יחוד מביד וד'.

1. עפ"י יש לכאר חוכו הענין שלעתיד לבוא הנשמה ניונית מן הגוף⁴⁶ - שבזמן

33) ועי' כח העצמות שמה את הגוף הנשמי מאן ואמס המוחיט - שמייחס להעצמות, ולא להי"ש הנשמי, שמצד עצמו הוא אין ואמס ממש.

34) רש"י יחסי שהבחירה ביישראל (ובנו בחרת מכל עם ולשון הוא הגוף החומרי) מתגלה בזמן חורה (משמאל וכו' בחרת יסור מנו חורה (ש"י אוד"י א"ת ס"ס ס"ד). וראה לקמן הפק"ה 36.

35) ועי' מתגלה בו כח העצמת שבהתהוות הי"ש הנשמי (משמאל בנוס' אהי"ע וכל הדברים הנשמיים שבפנים שהחוחות כח העצמות אינה מתייחסת אליהם ואינה מתגלה בהם (וראה גם לקמן הפק"ה 39).

36) רש"י יל שגם בחירת העצמות בהנשמה מתגלה בזמן חורה - כיון שהתגלות הבחירה בהנשמה היא ע"י ולאחרי התגלות הבחירה בהגוף ע"י קיום התומ"צ.

37) ראה המשך וכמה תול"ץ פס"ח ואילך. סה"ס חר"ת ע' צ אילך. המשך חר"ת ע' תפכה. סה"ס קונטרסים ח"ת ע' ח"ת חרת שלום ע' 127 ואילך.

38) רש"י ונתמך דיק לשון רש"י, עיקר תולדותיהם של צדיקים, ש"עיקרם מורה על העצם.

39) ועי' בפרישתו של אחיזי לקמן פרישת תולדותו ל' לר, וי"א וי"א שיה - שנתם מודגשת בעיקר העבודת בענינים רוחניים ונעלים: ל' ל' - חליבת אברהם לארץ ישראל, וי"א - התולדת הפכ"ה לאברהם, ועי' לעקדת יצחק, מסעי, וי"א שר"י - נישואי יצחק והבקה יחוד מביד וד'.

בסוף, ש"פ בשלח, רס"ה

אז ישיי וכו' כו' וצ"ל אמרו אז ישרי ולא ישר משה כו' וגם מהו ישיי ל' יחיד והל"ל ישרו ל' רבים מאחר שאי משה וכו' כו' וביקקוט אי' כל פרגמטי של משה באו קמורו באו ומאו באו כו' שירתו באו אז ישיי כו'. משמע דאז ישרי יש לזה שייכות אל ומאו באו יצ"ל מהו השייכות ול"ץ ויש לקדים מ"ש כמגדל דוד צוארד וא"י כמ"ר מה שהגדיל אתכם דוד בספרו ומה המדיל כו' לגורל י"ס לגורים וצ"ל והלא הסיפור דקד"ס נא בתורה באריות הרבה יותר כו'. אמנם מובן מזה מעלת ישראל שגבורים מהים עד שהים גמבטל לפניהם ונקרע לפניהם שו"ע והגדיל כו' ולפעמים משמע במדרש שהים גדול מישראל ונמעלו ע"י הים וכדא"י במדרש ראה הפחת שבניו משה מה שלא שלא ראו הנביאים וכו' ע"פ זה אלי ראתה שפחה כו' תווא המפליחא. כי הנביאים כתי' ביד הנביאים אדמה כל הנביאים נתבאו בפה כדמתונו ליד משה נתבא בהו ויורדי הים כו' כדא"י מראה באצבע זו אלי כו' כמה גדולי יורדי הים שמהו רבן כו' וממ"ש כמגדל כו' שהגדיל כו' משמע שישראל גבורים מהים וכן א"א בוקע ים לפני משה דלפני משה וס"ל נתבטל הים ונבקע. והנה בודגמא כותא מצינו בתורה וישראל, דפעם משמע שישראל גבור מותר וכו'א' בתר"ב שני דברים קדמו כו' ישראל קדמו כו' ובמ"ד י' דברים קדמו לעולם תורה כו' ומתשבתו של ישראל קדום לכל דבר וכן מובן ממשאו"ל ע"פ תורה צוה כו' מורשה מאורסה כו' תורה פלה וכו' חתן המשפיעים בתורה ופעם משמע שהתורה גבור מישראל וכדא"י תלת קשרין כו' ישראל באריותה כו' דמתשרות נשיי בהקמ"ה הוא ע"י אמצעות התורה כו' והענין הוא דשתיהם אמר ואלו ואלו דא"י. דהנה ידוע דלא כל הנשמה מחלשבת בגוף דמה שמתחלש בגוף הוא רק הארה ומקצת מהנשמה אבל עיקר הנשמה הוא למעלה. דהרי נשמות הן אבותיהם הרבה מפלאים דהמלאכים שרשן באצ"י הוא מבחי' היוצאות הן הכלים דאצ"י ונשמות הן מבחי' היוצאות הכלים דאצ"י וידוע דפנימיות הכלי מובדל בערך מבחי' היוצאות הכלים, דהיוצאות הכלים הן שייכים לעולמות בניי', דהתערות בניי' הוא מאצ"י והיינו מבחי' היוצאות הכלים שנקי' צלם אלקים וכשמכונן בניי' נקי' דמות אלקים כו' וכמ"ש במ"א, ואלק"י שייכות להתחלות כו'. אבל פנימיות הכלים אינו שייך לביי"ע והוא עצם בחי' האצ"י שבבדל מבחי' בניי' וגם מצלם האצ"י וכמ"ש באה"ק ד"ה איהו וחייהו תו' דהיכלות דאצ"י שהו עולם האצ"י, גמגו מבחי' היוצאות הלי' דאצ"י כו'. הרי דבחי' פנימיות הכלים נבדל גם מפולם האצ"י, דפנימיות הכלים הוה גוף האצ"י עצמו ומתאדרי' בבחי' פנימיות הכלים. ולדוע דבאור יש ג"כ פנימיות היוצאות ופנימיות הכלים מהאחד עם האור דהיינו בבחי' פנימיות ונשמות האור כו' וכמ"ש במ"א (עמ"ש במ"א בד"ה בעצם היום הזה היה יצאו כו') וא"כ שרש הנשמות למעלה הרבה משרש המלאכים, והמלאכים אי' מלאך בשלש עולם עומי, וא"כ כ"ש הנשמות אינו אשר גוף קטן כגוף האדם יכיל עצם עצם הנשמה, כ"א הארה לכל הוה שמתחלש בגוף אבל עיקרה היא למעלה

והוא בחי' ח"י ראשית והשתל' ומ"ח בא"לף אב"י בחי' המור כו' כידוע, ולוה ח"י צ"ל יצ"ל כו'. והוה משבחר הקב"ה בעולמו קב"ו ר"ח, דהנה י"ב חודש הוה מרכבה דבחי' מל', וענין המרכבה הוא שמגב"י את הרוכב וגם ממשיך למטה וכמו"כ הוא בחי' שמע"ל, דמל' האלקי דבחי' מל' להחיות את העולם לטוה והיינו שמהשפיעים בחי' האור והחיות האלקי דבחי' מל' להחיות את העולם כו'. והנה יש בהו גם המשכה עציונה יותר די"ב ר"ח הוה בגימ' זה ור"ח נקי' זה וכמ"ש ביום הזה באו כו' וכן זה היום כו', והוה בחי' גילוי המהות, והיינו שיש בעולמות בחי' גילוי המהות ג"כ וכמו הגילוי דג"ע כו', והיינו ע"י הגילוי שלמע' מבחי' מל', והי"ע יחוד שמשא וסיהרא ת"ת ומל', דמל' היא בחי' מראה דמות כבוד ה' שהי"ע בחי' השגה המציאות כו', אבל ע"י יחוד שמשא וסיהרא גילוי בחי' ת"ת נמשך בחי' זה בחי' מהות כו', והוה משבחר הקב"ה בעולמו שנתמל' שיהי' שולח בחי' ותחיקו קב"ו בו ראשי חודשים דר"ח הוא בחי' יחוד שו"ס כו' דע' דלא הוי מתקלא לא הוי משגחין אפי' באפי' דבעולם התהו לא יש ענין היתחדים כ"א בעולם התחיקו שייך יחוד ת"ת ומל', ומשבחר בייעקב ובניו ליתן להם תורה קב"ו חודש של גאולה, דבכ"י שיהי' המשכה העצמות בתומו"ע והו ע"י יצ"ל כמ"ל. אמנם כשם שבחודשי העולם יש י"ב חודשי' כמ"כ כאן יש ב' חודשים והן י"ב צירופי' ח"י, דיב"ח הן בחי' י"ב צירופי' אר' וחודשי' הגאולה הן י"ב צירופי' ח"י, דהנה נח"ל דגילוי בחי' עצמות אוא"ס הוא ע"י ש' הוי' דסדר השתל', והי"ע י"ב צירופי' ח"י שפ"י נמשך גילוי בחי' עצמות אוא"ס שבחמ"א, ד"ב צירופי' אר' בהו וע"י ג"כ נמשך גילוי בחי' יחוד והוא גילוי ש' הוי' כו' כמ"ל וי"ב צירופי' ח"י ע"י גילוי בחי' ש' הוי' דלעילא כו'. וכללות הי"ב חודשים אלן הן חודשי' גאולה, אמנם בחודש ניסן הוא הצירוף הראשון שהוא ש' הוי' כסדרן ולכן הוא ראש חודשים, דבחדשי' השנה תשרי הוא החודש הראשון אבל בחודשי' הגאולה בחי' י"ב צירופי' ח"י ניסן הוא ראש חודשים שהוא ש' הוי' כסדרן כו', והוה דעתקייא קריין ל' ירחא קדמאה ויינו קודם מ"ח מצד הגילוי, תשיכיי' לעולם תשרי היא ראש חודשים וכאן לאחר מה מצד הגילוי, דתורה ניסן הוא ראש חודשים כו', ומה שכל ההמשכות והגילוי' הג"ל הן בתשרי שמשבע בכל בחי' שובע כו' הוה מצד מעלת השביעי' דכל השביעי' חובבין כו' וכמ"ש במ"א שהנה מה שניסן הוא ראש חודשים הוה כ"ב צירופי' ח"י, אמנם העיקר הוא שפ"י זה הקב"ה כבי' שניא אי' ראשון ואני אחרון כו', שא' ראשון הוא לכל א"י כמ"ר זה הקב"ה זה שם שם הוי' דסדר השתל', והוה כפל והיינו גילוי בחי' עצמות אוא"ס שנמשך ע"י שם הוי' דסדר השתל', והוה כפל ל' ראש חודשים ראשון הוא כו', והוה חודש הוה לכל ראש חודשים כו' דמשבחר הוה בייעקב ובניו ליתן להם תורה קב"ו חודש של גאולה, כי ע"פ סדר השתל' למטה הוא בחי' השגה המציאות לכו', וככ"י שיהי' למטה בחי' המשכת המהות ממש צ"ל חודש של גאולה בחי' יצ"ע שהוא מבחי' עצמות אוא"ס, והמשכה היא ע"י ש' הוי' דסדר השתל', והוה חודש ניסן שהוא חודש של גאולה בחי' יצ"ב צירופי' ח"י, ולחיותו צירוף הראשון לכן הוא ראש חודשים וראשון הוא לכל, שפ"י נמשך גילוי בחי' א"י ראשון ואני אחרון כו'.

לנשמתא היא בבחי' מקיף לכך כו', ומה שיש בחי' אור חיות לליל החיה את הגוף (כמ"ש מהו ב"ה החדש הזה רס"י) שהוא מבחי' מקיף דחי' הנה זהו בחי' הארה מבחי' מקיף דחי' וג"כ אינו בא בבחי' התלבשות ממש להחיות את הגוף כ"א מה שהגוף חי ממילא מהנפש, שע"י שהנפש נמשך בגוף ממילא חי הגוף ממנו, וכמו אור הנר או אור השמש שמאיר בבית שהוכיח ממילא מבחי' קרוב דחינו בבחי' אור חיות ב' מיני חיות הא' שכא בבחי' התלבשות ממש בבחי' קרוב הערך דחינו בבחי' אור וכלי החומר וצורה חיות זו אינו בולד ממילא כ"א בבחי' התעסקות להחיותו שוע' התלבשות כו', וזהו בכחות המפש דבחי' נר"ן שיש הכנה והתעסקות מהחיות לפעול באברי הגוף וכמ"כ בחומר אברי הגוף צ"ל הכנה לקבל צורת חיות הנפש כו'. והב' האור והחיות שאינו בבחי' התלבשות בבחי' אור וכלי או חומר וצורה כי אין הגוף כלי אליו ואינו בבחי' התעסקות להחיות כ"א בדרך ממילא כו', ועפ"ש מהו ב"ה ובהד"ש השלביעי, רס"ג. וכ"ז הוא בחי' הארה לכד במקיף דחי', אבל עצם בחי' מקיף דחי' וכ"ש בחי' יחידה אינו נמשך בגוף להחיותו כו'. ובה"ז זו היא בחי' מולא הנשמה שעו"צ ונחלים מן לבנון וירישה מבחי' לוב העליון ורק נולד ונחף ממנה הנשמה המלובשת בגוף. ומהו באים ההחיותי השוכה שבאים לאדם פתאום בלי שום הכנה כלל שמתעורר בתשובה פתאום שצר לו ממעמדו ומצבו כו', שזהו מבחי' מקיף הנשמה שרואה ושומעת הכרוחם העליוני שמקריזין על התשובה וכמ"ל שובו בנים כו', וכדאי באבות כפי"ב ומקור הנשמה שומעת את הכרוח וגם רואה נזוה מפלים ההחיותי תשובה גם בחי' התשובה המלובשת בגוף שאם יעורר א"ע בעת ההיא יוכל לבוא לידי תשובה אמיתית, והיניו שיאר בחי' אור שיש ומקור הנשמה בגילוי כו'. דלפי ממש וגם שיאר אח"כ בחי' אור עצם הנשמה מוגדרת בגוף לכן יכול להבארה בגילוי גילוי ממש וגם שיאר אח"כ בחי' אור עצם הנשמה מוגדרת בגוף לכן יכול להבארה הנשמה המלובשת בגוף דחינו שהעסק החורה וקיום המצות וכד"כ העבדה שמצד כחות הנפש כו'. אמנם זהו שממשיך גילוי בחי' עצם הנשמה אצל מצ"ע אינו מאיר בגילוי כ"א מה שמאיר בגילוי בחי' התלבשות להחיותו (וכמ"כ בעצרות הנשמה בגוף כו') הוא בחי' הארה הנשמה לבד, אבל עצם הנשמה אינה מתלבשת בגוף כ"א עיקרה ומקומה הוא למעלה כו'.

ולפי' הקדמה זאת יובן דמה שמשמע ממדרג"ל לפעמים דמורה גבוה מישאל ולפעמים משמע דישראל גבוהים דשניהם אמת, דלגבי הארת הנשמה המלובשת בגוף שנתמצמתה לפי' הגוף להחיותו והגוף והנהי"ג מעלמים ומסתריים על הארת הנשמה שעו"צ יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה שמתעלמת ומסתתרת כו', ונה לגבי בחי' זו חורה למעלה מהנשמה ובלבד שזאת הנשמה המלובשת ומתעלמת בגוף ונהי"ב התקשר באלקות וזו ע"י החודג' ועי"א ישראל מתעלמת באוריותא ואורייתא בקוב"ה כו', ועי"א נמשך אר"ל ע"י החורה בחי' גילוי אוא"ס בעלמות כו', וכמ"ש הליכות עלים

כו'. והגם שמבואר במ"א בכללות הענין מה שהנשמה ירדה דקא בעולם התחתון ומלבושה בגוף גשמי דקא אשר מלאכי רוחות כו' רוח ואש שלמעלה כו' ה"ה רק מבי יסודות הדקים עושה מלאכי רוחות כו' רוח ואש שלמעלה כו' והנשמה נתלששה מגוף מר' יסודות גשמיים, והלא הנשמה גבוה הרבה מהמלאך ולמה נתלששה בגוף גשמי דקא, ומכ"י הטעם ע"ז דאדרכא היא הנוחנת לפי שהיא גבוה יכולה לרד למטה יותר דכל הגבוה כו', ולאת דקא נשמה יכולה להתלשש בגוף גשמי כו'. וא"כ לפי"י דמלאכים לפי שהן בערך העולמות לכן מקומם הוא בעולמי העליונים אבל בעולם התחתון א"א להיות היינו שא"א להתמצם לפי' עולם התחתון ולכן מלאך רק בשליש עולם כו'. אבל הנשמה מאחר שז"ל מוכדל מן העולמות הרי אפשר כל עצמתה להיות גם בעולם התחתון, דקא מה שבערך העולמות שייד לומר שזה העולם מקום אילוי ועולם התחתון אינו מקום אילוי, אבל מה שאינו בערך העולמות כלל הרי כל העולמות שז"ם וממילא יוכל להיות כולו למטה כו'. אך הענין דזהו שהי' נמצא בנעלם, דבאמת כן הוא דמה שמוכדל בערך יכול להיות בכל מקום אבל בהעלם לבד. וכמ"כ באלקות באוא"ס הסוכ"ע שנמצא למטה כמו למעלה והיינו מפני שמוכדל בערך מן העולמות ה"ה בכ"מ בשוה וכמ"ש המגיהתי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ בשוה. דזהו ההפך ש בין ממכ"ע לסוכ"ע דבחי' ממכ"ע שהוא לפי' העולמות אין העולמי שז"ם בוח העולם העליון שהוא כלי אל האור מאיר שם האור בגילוי, והעולם התחתון שאינו כלי אל האור אין האור מאיר בגילוי כו', משא"כ בחי' סוכ"ע שוה בכל מקום כו' אבל הוא בהעלם שזו ג"כ ההפך בין ממכ"ע לסוכ"ע, דממכ"ע הוא בגילוי ואור הסוכ"ע בהעלם כו'. וכמ"כ הוא הנשמה שחז"י נמצא מוכדלת מן העולמות החי' בכל מקום גם בעולם התחתון היינו שחז"י נמצא בהעלם כו'. ובאמת כן הוא שגם עצם הנשמה מוגדרת בגוף כידוע, והרי"א שנשמה אינה יכולה להחיות ב' גופלים כו' וכמ"ש במ"א וזהו שחז"י נמצא בהעלם כו'. אבל להחיות את הגוף שזוהו שחז"י בגילוי ובבחי' התלבשות בבחי' קירוב הערך מוכדל דזה אינו שייד במהות ועצם הנשמה כ"א בבחי' הארה לבד שייד שחז"י בבחי' גילוי ובבחי' התלבשות בגוף להחיותו וג"כ בכח מפלגת לעשות המקשר רוחניות בגשמיות להיות כי כללות הנשמה ה"ה מוכדל לעשות המקשר רוחניות בגשמיות להיות כי כללות הנשמה ה"ה מוכדל בערך לכן זהו עי' כה מפליא לעשות כו'. אבל מ"מ בהארת הנשמה לחיותה בחי' הארה לבד שייד לומר שמתלבש בגוף לא בבחי' עצם הנשמה דאם חיות שמוגדרת בגוף מ"מ אין הגוף מקום לה להחיות בבחי' הנשמה ממש כו'. דלגבי הארת הנשמה שייד לומר שהגוף מקום אל"י בבחי' כלי כו', אבל לגבי עצם הנשמה אין הגוף מקום אל"י ובדוגמא כמו למעלה לגבי אוא"ס הסוכ"ע הרי אין העולם מקומו כו' דעם חיות שמוגדרת בגוף מ"מ אין הגוף מקומו כ"א מקומו היא למעלה שדברקה ומיוחדת באוא"ס ב"ה חבוקה ודבוקה כן כו'. ובחי' עצם הנשמה היא בחי' חי' ויחידה דחי' שמתם נק' לה גר"ן ח"ל הנה גר"ן וזהו בחי' הארת הנשמה המלובשת בגוף להחיותו ובחי' חי' שזוהו בחי' נשמתא

וזהו בחי' הארת הנשמה המלובשת בגוף להחיותו ובחי' חי' שזוהו בחי' נשמתא

לקשר הנשמה לאלקות והיינו מפני שיש בה בחי' אור הגי' לכן יש בכח התורה לחקו ולקשר את הנפש אפי' בעינינו הננוגעים לעצמות אור'ים כמו אמונה וכו' הנה כשנותן אפי' לתורה (א) * גיט ועד אונקס אין תורה) המאור שבה מחזיר למוטב כו'. אמנם סוד העבודה בעסק התורה אמרו'ל מעיקרא קצידי אינא דנפשא לתקן נפשו לקשר האת הנשמה המלווה בנוף לאור'ים כ"ה ואח"כ גי' עסק התורה לשמה לשם התורה להמשיך חוסי אורות בתורה וענין ההמשכה בתורה היא על ב' אופנים. (א) להמשיך ולחבר תורה שלמעלה בתורה שלמטה כי התורה למטה נחלשה בעינינו גשמיים וכמו המחליף פרה בתמור וד' רשויות דשבת כו'. אשר א"א לומר שהתורה שלמעלה מדברת ג"כ בעינינו גשמיים אלו כ"א ברוחניות העינינו. ד"ל רשויות דשבת רת"י הוא עולם המה ורת"י עולם החיפון כו'. ועמ"ש בד"ה לא התורש בסי' רל"ב מענין שור וחמור כו'. ובהו הוא הלימוד בתורה בגי' נפטר באצי' גופא שמדברת הכל בעינינו ורוחניים וכמא' ועל תורתן שלמדנו תורתן תורה האצי' ושלמדנו תורה הבריאה כו'. וצריכים לחבר תורה שלמעלה בתורה שלמטה וכמו ברוב הנאים ואמוראים ונפרט רשב"י וחביריו שבלמוד התורה הנגלות ה"י נאיר בהם בחי' סוד סתום מה שהענין הוא ברוחניות למעלה כו'. (חב) וי"ל דהכונה לשמה לחבר ולמהשיך אור'ים בתורה שלמעלה וכמ"ש בסי' תה"ל דוד ה"י מחבר תורה שלמעלה בתקפ"ה. כי התורה כמו שהיא למעלה באצי' דאורייתא מחי' נפקית הרי גם החי' באין ערוך לגבי אור'ים וכמ"ש כולם בחי' עשית שגם בחי' עשית כו'. וכמשה"ל דתורה כמו שהיא באצי' זהו בחי' לבוש התורה לבר בחי' שלמה וכמ"ש באשר יאמר משל הקדמוני שהיא בחי' מושל לבר בחי' לבוש. והנה בלבוש יש חילוק אם חוץ לבוש בהלבוש או שאינו לבוש בו. דעם היות שבשעה שאינו לבוש בו הוא גי' לבוש המלך וכמ"ש נביאו לבוש מל' אשר לבש בו המלך דמאן שכבר ה"י לבוש בו (וי"ל דבתורה הוצע גי'ש הראשונות כו') ה"י לבוש המלך. מ"מ כשלבוש בו הרי נגלה לעין כל שהוא לבוש המלך כו'. והוה שצריכים להמשיך בחי' אור'ים שהי' מלווה בלבוש התורה והיינו להמשיך בחי' אור תורה בבחי' שלמה תורה כו'. והיינו שיש בו ב' בחי' דאר ושלה מהם אין מחי' אור מאיר בגילוי בשלה. ויובן עי' בחי' הממוצעי שבפעולות וכמו כהה שהוא ממוצע בין אור'ים המאציל וכלול מבי' מדרי' עתיק ואריך כידוע דעתיק הוא בחי' תחתונה שבמאציל ואריך ראש לנאצלים כו'. ומ"מ הרי בחי' * נעתיק ונבדל ואינו מאיר ומתלבש באריך. ומה שמתלבש מביחי' עתיק באריך הן בחי' ז"ת לבד, אבל גי' אין מתלבש באריך. ומה שמתלבש וגם בחי' יובן בתורה דעצם בחי' אור אינו מאיר בבחי' שלמה כו'. וצריכים וכמ"ל יובן בתורה דעצם בחי' אור אינו מאיר בבחי' שלמה כו'. וצריכים להמשיך בחי' עצם האור שיאיר בגילוי בבחי' לבוש התורה ועי' גי'ש הראשונות ותקפ"ה יושב ועוסק בתורה שזוהו גילוי בחי' גי' דעתיק כמ"ש במ"א. אלא דג"ש

(א) גיט : כ"ה בתקפ"ה ואצ"ל : אר ער גיט.
 בחי' נעתיק : כ"ה בתקפ"ה ואצ"ל : בחי' עתיק נעתיק.

לו הליכות ל' רבים בחי' הילוך דמלמלמלמל עי' התפלה וי"ל גי' בחי' והילוך מלמלמל עי' ה"ה התורה והוא בחי' התקשרות הנשמה באלקות דישראל מתקשראין כו' (נעמ"ש בד"ה ועשו להם ציצית בסי' במדבר ס"ה בתה"ה * כמ"ל מלמלמל עי' הלבוש כו' מנעס התה"מ כו'). ועי' שמתקשר הנשמה באלקות עי' נמשך אח"כ עי' התורה בחי' המשכת אור'ים בעולם כו'. וכמ"ש עוטה אור כשלמה שהתורה היא בחי' שלמה ל' לבוש שהיא לבוש של תקפ"ה שבה מתלבש אור'ים ונמשך בעולם כו'. דמ"ש עוטה אור כשלמה אין הכוונה שהשלמה הוא האור אלא שהם ב' עניינים, וכדמשמע מהמדורש שא"י מחיכו האורה ובראית אמר שנועטף הקפ"ה בשלהם והבחי' מויו כו' שבאי' עוטה אור כשלמה. משמע שאין השלהם כעצם אור כי האור הוא מוח שהבחי' מויו והשלמה היא לבוש שבה מתלבש האור ומאיר עי' כו'. וענין ב' הבחי' דאר ושלמה שבתורה הענין הוא להיות כי התורה היא ממוצע בין ישראל לתקפ"ה וכמ"ל היא ממוצע בין אור'ים לעולמות וכמא' הוה אסתכל באורייתא כו' בראשית בשביל התורה כו'. וכמדורש אני הייתי כלי' אמנתי כו'. וכל ממוצע צ"ל כלל מהב' מדרי' שמתבררם יחד. והוה ב' המדרי' שבתורה דבחי' אור זהו מה שהיא כללה מביחי' אור'ים והכלתי בעי' וכלתי בעי' בחי' ובחי' שלמה הוא בחי' שרש ומקור הגבול. כי כל עניני התורה הן בבחי' מדה וגבול כמו אלו נרפות ואלו כשרות כו'. וכן סוכה ו"ט ומשנה ו'א יותר מק' אמה שופר טפח ומשנה כו'. והיינו התורה כמו שהיא באצי' שהע"ס דאצי' הן בבחי' מדה וגבול כו'. אבל כמו שהיא בעצמות אור'ים שלמעלה מאצי' ה"ה בבחי' בל"ג כו'. ובהו יובן מה דאי' במדורש לכל יש טיקוסים (גבול ומדה) חוץ מדבר אחד שאין לו טיקוס והיא התורה ונגמ' דעידובין פ"ב משמע שגם התורה יש לה מדה כמשי"ש בענין המגלה ושהעולם א' מג' אלפי' ומאחייים בתורה. הרי יש לה מדה. אלא שארובה הוא בחי' מדה וגבול. ולפי הנ"ל נוחא, דכמו שהתורה היא באצי' שזוהו בחי' שלמה הוא בבחי' מדה וגבול, וכמו שהיא בעצמות אור'ים ה"ה בחי' בל"ג כו'. והוה גי' משארד"ל דבר גדול מעשה מרכבה ודבר קטן הויות דאבי' רבא, ולא' אך יקרא הויות דאבי' ורבא בשם דבר קטן הוא זהו עיקר חושבעי"ס. אך הענין דלפי שהיא בבחי' מדה וגבול לכן נק' קטן וכה"י מי קיום יעקב כי קטן הוא ויעקב הוא בריח החיכוך המברית מן הקצה אל הקצה מקצה השמים דלעילא כו'. ואיר יקרא קטן. אלא דמאור שיש קצה כראש וקצה בסוף הנה לגבי אור'ים, אבל דבר גדול הוא כמ"ש ולגודלוד' אין חקר ורבא נק' קטן לגבי אור'ים, אבל דבר גדול הוא כמ"ש ולגודלוד' אין חקר בבחי' אור'ים הבלי גבול כו'. והוה דישראל מתקשראין באורייתא כו'. דהארת תשמה המלווה בנוף מתקשרת באור'ים הבלי גבול עי' התורה לפי שכללה מביחי' אור ושלמה בנוף מתקשרת באור'ים הבלי גבול עי' התורה לפי שכללה באור'ים הבלי גבול כו'. ולפי' יובן מה דאי' במדורש עי'ס ויאמר ה' על עובם את תורתך הלאו אותי עזבו ותורתך שמרו דהמאור שבה מחזיר למוטב שאעפ"י אם אותי עזבו חזי' מ"מ עי' התורה המאור שבה כו' שיש בכח התורה

בד"ה . . . בתה"ה : אהיה' קרה ע' תקפ"ה.

אברין דמליא בתרי אברין דדא, דדא בתרי טיט טפטיט פא רמיט רמיט ותיח רמיח כר. אבל מצותיך הן דמצות שבצעמזא אראיט כר, דמרייג מצות דארייחא ורימ דרבנן הן תריד ע"א כר, והנה נהיל דתורת תרי, היא למעלה מהארץ הנשמה המלובשת בגוף וכמו"כ הוא במצות דלגבי הארץ הנשמה בתרי מצות תרי הן למעלה מהנשמה ובהן ועיי' הנשמה מתקשרת באראיט כר. אבל כשבא לבתי שרש ומקור הנשמה או ממשיך מבתי מצותיך שהן בתרי תריד ע"א דמפשיכים תוסי' אורח ברמיח אברין דדא כר, והן דתפלה דשבת אנו מבקשים קדשנו במצותיך, דשבת מאיר גילוי בתרי שרש ומקור הנשמה והרוע גילוי רצה"ע ובה"ד ע"ד שמאיר בשבת, והרוע הנשמה תיירה שבשבת וכמ"ש בתרי"א בר"ה ויקהל. ולכן או קדשנו במצותיך בבתי הנמצות שבצעמזא כר, תריד ע"א כר, ובהו יוכן מ"ש חכרתי את כל מצותי שהנמצות הן בבתי כר, וכר ואח"כ כתי' למען חכרתי וצשיהם כר, דבתחלה הנמצות הן בבתי דכר ומשפיע בהארץ הנשמה כר, ואח"כ נעשים ישראל בתרי משפיעים במצות כר. ונמצא דתרי"ה הן ע"ד והיותי נושאת שמשנאות ומנושאות כמורי הוא בתרי"ה שנושאים ומבגהים נשיי ואח"כ הן מנושאות מנשיי שמשפיעים תוסי' אורח בתומ"ע כר.

ועפ"י יוכן ג"כ בענין קרייט ונשיי מה שלפעמ"ס דנשיי גזרתי מריס ופעמ"ס משמע שהים גבוה דשניהם אמה. והניין דהנה ידע דים ויבשה הן עלדא"כ ועלדא"ג וכל מה שיש בכבשה יש בהם, אלא שבתראים שבהם מבצעים כמי הים ואינו יכולים לפלד ממנו, אבל כראיט שבארץ הים שמקבלים היות מן הארץ מ"מ ה"ה נפרדים מן הארץ כר, וכמ"כ כראיט דע"א"כ ה"ה מלוחים כאלקות משא"כ כראיט שבנצדא"ג ה"ה כבתי, מציאות יש ודבר נפרד כר, והנה הנשמות ה"ה כבתי, ארץ ומדד ארץ, שיש פי' שקאי ארץ חפץ והארץ שיקבל את המורה, ותי' הכלי צ"ל ע"פ משנת"ל שהנשמות כמו שהן על נשיי שמדום שיקבל את המורה, ותי' הכלי צ"ל ע"פ משנת"ל שהנשמות כמו שהן למטה ה"ה מקבלים מהמורה, והרי הכלי צ"ל ע"פ המשנה המלובשת בגוף שיוכל לקבל את המורה כר, והיינו דבתי הארץ הנשמה המלובשת בגוף נקי בשם ארץ להיותה בבתי יש דבר כפ"ע כר, וענין קרייט ידוע שהו גילוי בתי עלדא"כ בעלדא"ג ולכן עיי' קרייט נמצעו נשיי כמו שהן למטה הארץ בתרי גילוי בתי ע"א"כ, ועיי' וכן לנבואה דנבואה היא בתרי גילוי הנעלם, וכשנבואה להם העלם הים בתרי ע"א"כ וכן לנבואה, ובבתי נבואת מש"ל לא נבואת שארי נביאים שנתנבאו בה כלמותיו שזח בתרי מלי' אמום כתי' ים נקי בתי בתרי גילוי המהות, דהגם דים הוא ג"כ בתרי מלי' אמום כתי' ים נקי זאת וכמ"ש ואמנה כל זאת וקיי עלינו כר וכמ"ש במ"א, זאת הוא במדרי, זה כר והו מראה באצבע זה אילי כר, אך זה שנשיי נמצעו נשיי הים היינו

הן בבתי אנצד"ל ע"צ מצי"ע ועיי' עבודה ממשפיעים שיהי' תמיד בתרי זו בתורה כר (ג"ל ד"ע ב' בתרי סתיים סתימין וסתימין דכל סתימין וכמ"ש מהו מזה במ"א, והן בתרי יין ושמן וכמ"ש מהו סתימין באמ"כ, והאופן היא הוא ג"כ המשנה מבתי אר' והיינו בתרי סתום, ומ"מ אין זה בתרי עצם האור כר, והאופן ה"ה להמשיך עצם בתרי אור כתי' סתום מצי"ע כר), ובהם בנשיי להמשיך בתרי זו מצד שרש נשיי שלמעלה מחורה דתורה היא בתרי ראשית כראשית בשביל החורה שנק' ראשית, ובה"ה הן קני' ראשית דרכי שמתו למדו דתורה קדמה לעולם, וראשית ל' נקי' בתרי מקבל, אבל ישראל ל' ראש בתרי דכר ומשפיעים בבתי, ראשית מבתי, ראש אחריות אשר בתרי תענוג העליון ג"ר דעתיק כר כג"ל, והו ע"י שרש ומקור נשמתם שלמעלה מבתי לבוש החורה כר, ותיש יפה את רעיקתי כתי"בה, דברעיקתי יש ב' פ"י א' ל' מרעה רעיקתי פרנסתי ישראל מפרנסין לאביהו שבשמים שהוא בתרי המוחין כידוע, והיינו מה שירשאל ממשפיעים אראיט בחורה דמת' נפקת, והיינו עיי' שרש ומקור נשמתו שזח פני ה"ב דרעיקתי ל' רעיקת בתרי רעיק' והוא בתרי רצון פשוט שלמעלה מטר"ד שע"י ממשפיעים בתרי אראיט בחורה כר, אמנם בכרי שהאדם שלמטה יוכל להמשיך אראיט בתורה מתחלה צ"ל חתקשרות נשמתו עיי' החורה, והרוע ישראל מתקשראין בארייחא, והיינו שעיי' החורה מתקשרת הארץ הנשמה המלובשת בגוף עם אראיט הגל"ג כג"ל, דבעבודה היינו החתקשרות בשרש ומקור הנשמה ד"ע דאריחא דנפשא עכ"ל ואח"כ המשיך המשכת אראיט בחורה כר, והו מ"ש כ"א בחורה ה' תפנו ובחורתי יהנה יונם ולילה תחלה חורה ה', והיינו מצד הארץ הנשמה המלובשת שמתקשרת באראיט עיי' החורה, ואח"כ כשילמד חורה לשמה שממשיך אראיט בחורה נקי' חורתי, וכמו שתורה נקי' כמורי כשלמד חורה לשמה וממשיך אראיט בחורה נקי' החורה על שמו כר, ונמצא מובאר ארץ ששניהם אמת ולפעמים חורה גבוה משרא, והיינו לבתי הנשמה המלובשת בגוף, ולפעמים ישראל גבוה היינו מצד שרש ומקור הנשמה שמשפיעים בחורה, וד"ע מאורסו כר, וכשם שהוא בחורה כמורי הוא במעדה"כ, דהנה אנו מבריין אשך קדשנו במצותיו, ומשמע מהו דמצות הן למעלה ולמשרא דרמ"פ פקודין הן רמ"ח אברים דמלכא ומתקשים ישראל עיי' המצות, ולפעמים ועשיהם אותם מעלה אני עליכם כאילו עשאוני, שמשפיעים בתרי, צויר אדם שלמעלה דאראיט הוא בבתי, כי לא אדם כר, ולהמשיך בתרי, צויר אדם הו עיי' ישראל, א"כ תרי ישראל הן למעלה ממצות כר, והענין דהנה א"א בנסח ותחלה דשבת קדשנו במצותיך, ולכאזי אינו מוכן דהנה יש ב' מדרי' במצות, מצותיך ומה אנו מבקשים קדשנו כר, אך הענין הוא דהנה יש ב' מדרי' במצות, מצותיך ומצות ה', מצותיך הן בתרי המצות שעושין למעלה ככר, והן המצות שבצעמזא אראיט, וכמא הקב"ה מניח תפילין כר, הקב"ה הוא בתרי הכתר ומניח תפילין היינו המשכת תוסי' אורח במחין כר, וכמ"ש מהו כד"ה את שבתותי שלא נדפסו, דמצות תרי הן המצות כמו שהן בבתי ז"א, וכמא רמ"ח פקודין רמ"ח

נחתבו ב' המודרי לכן נא ישיב לי יחיד כ"י והוה מה שהגדיל אתכם דוד בספרו דודו מבאר מעלת הנשמות איך שהים נקצץ לפניהם. דנהה מ"ש בתורה ובנ"י הלכו ביבשה בחוד הים ושאומו זה א"י כ"י זה העלי דנשיי שנמצא ע"י הים א"כ ה"י מעלת הים כ"י. אבל דוד מולק זה ל"י ענינים לגזור י"ט כ"י והעביר ישראל כ"י. דמי"ש לגזור י"ט בה מודיע מעלת ישראל שמצד שרשם הו למעלה מהים והים נחבטל לפניהם, ומ"ש העביר ישראל כ"י זהו מעלת הים שנמצא ישראל ע"י כ"י. והוה שא"י ב"ס כל"י לגזור י"ט לגורים כל"י והעביר כ"י כל"י. דמשמע דקרי"ט לכ"ד גם ב"ל המעביר בחוכו הוא צ"כ חסד, ולכאו מוה חסדי א"ל שמודיע בהו מעלת ישראל. והוה א"ל קרע לנו את הים ולא העבירנו כ"י דיינה לפי שהודיע בהו מעלת נשיי כ"י. והוה א"ל ישיב משה, או הוא בח"י שרש ומקור

הנשמה וכמ"ש נכ"ד כסא"ל מאן שלמדו מה דכס"ה"כ קדמה לעולם. וכמ"כ נשיי שקדמו לעולם נקי"א, וכמ"ש כג"ד כסא"ל כל האורה בישראל, שהוא מאן ומקדם כ"י. וי"ל ד"ע מעבר הנהר, דנהה נהר הוא בינה שהוא ש"י ס"ג. וידוע דהעביר ה"י בשם ס"ג והחיקו הנהר, דנהה נהר הוא בינה שהוא ש"י מחושיים דבנין ההוה ה"י ע"צ ס"ג לסתור ומחירת והוה ע"צ לבנות עולם בח"י מעבר הנהר בח"י שרש הנשמה שלמעלה מבח"י. י"ט. דנהה י"ט וא"י שבואר במ"א שת"ה הוה החיקו ענינים וישר (א"י) בח"י א"י"ה דיושר (כ"י) ובח"י אורה הוא למעלה מבח"י י"ט כ"י. והוה א"ל ישיב שבקרי"ט הא"י בהם בח"י שרש ומקור הנשמה כ"י. והוה כל פרימטי" של משה ה"י באו קצמרו באו ובאו באחי אל פריעה דנהה פריעה אוחיות העורף בח"י אחר"י דא"י. דשרש הנשמה הוא מבח"י א"י"ה ועתיק כ"י. ופריעה עמד בעורף ה"י מונע ומעכב גילוי בח"י שרש הנשמה. וגם ידוע דפרעה הוא קל"י. נג"ד בח"י ד"ע וכמ"ש בפ"א בהבירה דכור את אש"ל עשה כ"י. ונח"ל דע"י הדעת נמשך גילוי שרש הנשמה. ופריעה ה"י מונע ומעכב גילוי זה. והיינו ע"י שגור המה ילכו הקששו להם תנן כ"י ונפץ העם על כל אמי"צ כ"י. שהוה הפך הדעת. דדעת ה"י ע"ה התקשרות וכאן ונפץ כ"י. ובפשוט ה"י הכוונה להאזינים ולבלבלם ה"י מעבדות ה' וכמ"ש באחי כ"י משה ה"י מנשיך שרש ומקור הנשמה ה"י טענת משה ומא באחי כ"י משה ה"י מנשיך שרש ומקור הנשמה ה"י טענת אשר פריעה מונע ומעכב את גילוי כ"י. והיקו זה ה"י בקרי"ט שא"י ה"י גילוי בח"י שרש הנשמה כ"י. וי"ש א"ל ישיב או דקא, היינו דבקי"ט ה"י גילוי בח"י שרש ומקור הנשמה שנק"י. א"ל שרש ומקור הנשמה עם הארת הנשמה ואמר ישיב לי יחיד לפי שנחבבר בח"י שרש ומקור הנשמה עם הארת הנשמה שלמטה המלוכשת בנח"י כ"י.

בארת הנשמה המלוכשת בנח"י דנה"ל שיש ב' מודרי בנשמות והן בח"י ראש ובח"י רגל בח"י יקרב וישראל ל"י ראש ויקרב הוא בח"י רגל דנשיי. רגלי בח"י רגל דנשמה ה"י גבוה מהם. אבל שרש ומקור הנשמה גבוה מהים. דהם ז"ס הוא בח"י עצמא"ל מ"מ ה"ה בח"י עצמ"י ונשיי קדמו לעולם דמח"י ש"י קדמה לכל דבר כ"י. וגם י"ט ויבשה שניהם מבח"י דיבור, וישראל ע"ל במח"י. וע"ל במח"י היינו בח"י בנח"י עצמ"י שבת"י כ"י. וכמ"י בעבר הנהר ישבו דנהר למעלה מ"מ דים בח"י מ"ל. והוה הוא בח"י בינה כ"י. ונשיי הן מעבר הנהר למעלה גם מבח"י. בינה ונשיי לנבי בח"י י"ט. ולכן לנבי בח"י זו נחבטל הים. וי"ש בוקע י"ט לפני משה, שהים נחבטל ונבקע כ"י. דנהה בעת קרי"ט ה"י בכסא"ל גילוי בח"י שרש ומקור הנשמה. וי"ש משה ובנ"י, בני"ה הארת הנשמה המלוכשת בנח"י ומשה בח"י שרש ומקור הנשמה כ"י משה ממש"ל גילוי בח"י זו וכמ"ש כי תקנה עכ"ד עברי, עכ"ד הוא בח"י הארת הנשמה שבנח"י ועברי הוא המשכה מן הגילוי. והמש"ל מן הגילוי הנשמה וכ"י תקנה קנין הוא מעלה מן הגילוי. והמש"ל מן הגילוי הנשמה אל הגילוי הוא משה שעל"ו רג"ל כי תקנה כ"דוע, כי משה ממש"ל בח"י הדעת וכמ"ש ונתמי עשב כ"י שרומש"ל בח"י הדעת כ"דוע, וכי ידאת מלחא זוטרתא היא ומח"י אין ישראל כ"י. והוא מעמד בח"י. אלא לפי שיש בח"י משה בכסא"ל. והוא בח"י לגבי משה כ"י. (ו"ע) שיש בכסא"ל כ"י וכמ"ש בסב"ב. וי"ש הדעת נמשך גילוי בח"י שרש ומקור הנשמה והוה משה כ"י. וע"א בוקע י"ט לפני בח"י משה שבכסא"ל שהוא גילוי בח"י שרש הנשמה נחבטל הים כ"י. וא"ל ה"י שניהם שנשיי נתעל ע"י הים גמא"ל שלא נקרע לפניהם, ומ"ש בוקע י"ט שונבקע לפניהם. י"ל על ב' אופנים. הא' דקרי"ט ה"י ע"י גילוי מלמעלה וכמ"ש וי"ל ה' את הים ברות קרים כ"י. ונמצאו נשיי ע"י זה לבח"י שרש ומקור הנשמה ונתגלה בהם שרש הנשמה ונא נחבטל הים לפניהם. והענין הוא דנהה ידוע דבקי"ט ה"י ב' ענינים הא' קריעת הים והב' הפך י"ט ליבשה. שהים עצמו נהפך ליבשה. דקרי"ט הוא רק גילוי בח"י עצמא"ל בעצמ"י. אבל הפך י"ט הוא עצמא"ל גופא נעשה עצמא"ל וכמו ע"ד"מ בנסים היוצאים מודרכי הטבע שהוה גילוי בח"י למעלה מהטבע בהטבע שנואה ונגלה אור דלמעלה מהטבע בהטבע ונק"י גם נפלא שהוא כמו ענין טבעי שאינו דבר נפלא כלל, וכמו לע"ל שרשיי עולם והיו מהטבע נעשה כמו ענין טבעי ממש כ"י. וכמ"כ השראת הנבואה שרשיי על כל אדם גופתי ויהיו אלקות ממש כ"י. וכמ"כ השראת הנבואה שרשיי על כל אדם לעתיד וכמו נבואו בניכם ובנותיכם, דענין הנבואה ה"י ענין טבעי בילדים וילדות כ"י. ועד"ו יוכן ענין דעצמא"ל בהפך לעצמא"ל. והוה ה"י ע"י גילוי שרש ומקור הנשמה כ"י. והאופן ה"י י"ל דהים נקרע לפני נשיי, והיינו מצד גילוי שרש ומקור נשמתם ומה שנמצא ע"י הים, היינו בארת הנשמה המלוכשת בנח"י שהא"י בה בח"י שרש ומקור הנשמה. וכמשת"ל דאור עצם הנשמה נא"י בהנשמת שבנח"י כ"י. ועפ"י מהור"ן הקושי מ"ש ישיב לי יחיד וישיב לי רביים להיות דמשה ובנ"י הן ב' מודרי שבנשמה א"כ שייך למד ישיב שרשיי והוה הנשמה א"ל שהן ב' מודרי שבה, ובפ"ט שבקי"ט

לישמע אל בלעם גוי כי אהבך הווי אלקיך — כמבואר בלקיטת³² ש"הווי הוא אלקיך ממש שכל נפש מישראל יש בהי (רצאכ"ט והוא"ט) משם הוי ממש, וכמשי"ט כי חלק הווי עמו יעקב חבל גולתו, שהם חלק והוא מה שם הוי ממש, ולא רק, הוי שבנאצא"ים, אלא גם הוי שבנאצא"ים, ולא רק ד' אותיות של הוי, אלא גם בהי קוצו של יידי, שלמלה משפ הוי, ועד לבתי דלא אחרמיז בשום אות וקוצא כלל, ועד לעצמותו יתי.

ועפ"י יש לבאר ש"כ הצא למלחמה ג"פ קא, במלחמת השו"ת:

כיון שישראל הם, חלק הוי, "ישראל וקוצי כולא חד", הרי הם למלה לגמרי משייכות למציאות העולם לעבודה ב- העולם, וירידתם לעולם (כאופו של יצארה (תצא"ט) ממקום האמיתי כפי שהם חד עם קוב"ה) לצורך העבודה דבירור העולם, והיא, לאחרי שנעשה סדר ההשתלשלות דבריאת העולם, ב"רשות" של ישראל (כפיכתי) שבתם נמלך לברוא העולם, ולכן, ירידתם לעולם ועבודתם בעולם היא כבחינת, מלחמת השו"ת.

כסגנון אחר: מצד מצאיותם של ישראל כפי שבכרא בעולם, עבודתם היא באופו של חובה — "אני נבראתי לשמש את קוני": אבל מצד מצאיותם האמיתית שלמלה מהעולם (שמדגש בדיוק ה- לשון, תצא"ט, שבראיתם בעולם היא ל- אותי ויצארה ממקום האמיתי שלמלה

(35) פרשתנו לת, ג ואילך. וראו לקמן הפרה
 (36) תאיתו לב, ט.
 (37) ויש לומר, ששנים זה גם תעבורה בפועל היא באופן ש"רשות לכל אדם נחמה. הרשמת בדיו, הוא שכתוב בתורה זה האדם הוי כבוד ממנו. עישה כל מה שהוא חפץ ואין מי שיעכב בדיו כ"י. (רמב"ם בהערה 23, וראו לקיטת אהרן לת, ב.)

ביום, "ביום" (היום) לעשתם" חתום שכ"י²², כדלקמן.
 ה. ויזכר בהקדים ביאר הגנין ד"כ"י תצא למלחמה על אויבך, כפירוש רש"י במלחמת השו"ת הכתוב מדכ"י — בענין דת האדם:

ע"פ האמור לעיל (סיב) ש"כ תצא למלחמה על אויבך" רומז על כללות עבודת האדם בעולם — איד יתפרש ש- במלחמת השו"ת הכתוב מדכ"י (שאין ציווי וחובו לצאת למלחמה אא"כ רצונם של ישראל בכ"א הוי, היצארה למלחמה דבירור הגוף והי"ב וחלקו בעולם היא ציווי החוב"ה²³?

ומזה באים לשאלה נוספת — בנוגע ל- תשלום שכר על העבודה²⁴:

"שכר" — שיוך בפועל שמשכר את עצמו לעבוד את בעה"ב המורה השכר, כיון שליל זאת אילן חובו לעבוד את בעה"ב, משא"כ בעל שקנו לרבו חובו לשמש את רבו, לא שייך שכר. וכיון שב"ש חייבים בעבודת ה' (גם) מדוי עבד, כמשי"ט, כי לי בני ישראל עבדיש, ועוד יותר מחוב דעבד, כיון ש"אני (לא) נבראתי (אלא) לשמש את קוניש — מה"ע

יום לעשותם" ישנו מעין ודגמא והתחלת השכר דלעומד לבוא.

ויש לומר, שענין זה מרמז גם כפירשת כי תצא עצמה — שבת נאמר הציווי דחמת שכר שמ"ר (פולע) באופו ש- "ב"רומי חתו שכר"י, ומה מוכו גם בנוגע לגינת השכר, על עבודתם של בני ע"י הקב"ה¹⁹ (ב"רומת, בעל הבית" ששכר, פועלים, בעל מלאכה שישלים ל שכר פעולתו, כלשו/המשנה בפרק אבות דשבת ז"ט, שנסתף על מהו שכר של צדיקים ענתיד לבוא" ג' ממדו לקבל שכרם"ג, צ"ל וישנו גם השכר שניתו בו

(17) כ"ד, ד (התחלת השיעור דיום הש"ס).
 (18) נוסף על הדיו שאמור בפירשתו לפני — כי תבוא כבד רע וקטפת מלות בעפ"י, כי תבוא כבד רע וקטפת מלות בעפ"י, כה"כ, ש"בפועל. הכתוב מדכ"י (פרשי שם) שמשוה שנית אותו לאמר מהו שהו עישו ה"י (רמב"ם הל' שיערות רפ"ט, ודוגמת כבודתם של ישראל כפרט ושהו של הקב"ה שנקרא, "ע"י" שפועל ר"ש יתור. ור"ע) — שיקפיה מניח לום לאמר (שהו כולל כל צדיק האדם שכולם נקראים בשם אלוהי) כי צדקם, זה דרכים המוכרחים לקיים האדם (תעבורה כשד"ה ותי דרכים של מענו (תעבורה כד"ס) — וראו בארובה לקי"ש (חלק ל' תצא חשמי"ט סיד ואילך.
 (19) כמ"ש, מגיד דברי יעקב חוקי ומשפטי לישראל, מה שזוה עושה הוא אמר לישראל לקי"ש" (שמי"ר פ"ל, ט).
 (20) פ"ט מס"י, מ"ד, טו.
 (21) ולהתיר, שמי ענין זה (שהשכר הוא למטר, לקי"ר לבוא) מולו בפ"ט כי תצא — כד"ש חולל (סוף חולל) על הפסוק (פ"שח"ט כ"ב, ז) למען ייטב לך ויראובת ימים, (שנאמר בשכר מצות שילוח חוקו, תנאי ד"י יעקב אמר אין לך כל מצוה ומצוה שתורה שאלו חודות המדות הללו, ככבוד אב ואם כד"כ למען יארכו ימך ולמען ייטב לך,

(26) משנה וברייחא סוף כ"ס, קידושין (ע"פ יוסת המלאכה שלמה למשנו שם ועוד).

(*) וראו 17 פרשת נאמר, א' חזקתים שור בד"ש" (פרשתנו כ"ב, ד.)

(27) את ששנינו בקרא גם בלשון יבאה — כי תבוא מלחמה ג"י"י (בהעלותו ויד, ט).
 (28) ויש לומר, שש"כ תצא למלחמה" רומז גם על התצוות שהוא כמו מלחמה כביכול לצמצם את האור, ובפ"ט בעצמות האשמו שהוא בדרך סילוק.
 (29) ובפ"ט בעצמות יתור — לא רק התצוות שכתוב, עיגול, אלא גם התצוות שלפ"י שהוא מרובע ולא עגול (כדאורא בספרי פקלי, וטובא לעולם נדירות כדורשי הסודות (ראו מהו חר"ע ע"י עז בהערה ד"ה רש"י ש"ס).
 (30) ד"ב פ"א, ד.
 (31) וראו ש"ס פ"א, א (א).
 (32) תצא חוקי פ"ב.
 (33) וראו חוקי ע"ג, א.
 (34) כ"ג, א.

(35) פרשתנו לת, ג ואילך. וראו לקמן הפרה
 (36) תאיתו לב, ט.
 (37) ויש לומר, ששנים זה גם תעבורה בפועל היא באופן ש"רשות לכל אדם נחמה. הרשמת בדיו, הוא שכתוב בתורה זה האדם הוי כבוד ממנו. עישה כל מה שהוא חפץ ואין מי שיעכב בדיו כ"י. (רמב"ם בהערה 23, וראו לקיטת אהרן לת, ב.)

האמיתיות של ישראל שנוקריאים, פ"כ-ריים⁴⁷ (כמ"ש "בכבודו כחמאה כראשיתו ראיתי אבותיכם"⁴⁸), "קיש ישראל ליה' ראשית תבואתו"⁴⁹) ע"ש שקדמו לכל דבר, להיוותם חד עם עצמותו ית', ולכן, על דם נעשית הארץ דורה לעצמותו ית'.

ט. ובהתאם לתוכו העבודה נעשה גם תשלום השכר על העבודה — "שכר מצוה מצוה"⁵⁰, "שכר מצוה מצוה היא (ה)מצוה עצמה"⁵¹.

לאחר שרבינו הקדוש מבאר ש"מתכלית בריאת עולם היה הוא שנתמאה הקב"ה להיותו לו דורה בתחתונים, ממשיך, "ונודע שימות המשיח ובפרט כשיחזיק המתיים הם תכלית ושלמות בריאת עולם הזה שלכך נברא מתחלתו", וממשיך (כפ"ק שלח⁵²) "ש"תכלית השלמות הזה של ימות המשיח והחיות המתים שהוא גילוי אור א"ס ב"ה בעוה"ז הגשמי תלוי במעשיו ועבודתו כל זמן משר הגלות, כי הגורם שכר המצוה היא המצוה ב-נעצותו, כי בעשייתה ממשיך האדם גילוי אור א"ס ב"ה מלמעלה למטה להתלכש בגשמיות עוה"ז כ"י".

כלומר, תשלום השכר על העבודה הוא תוכו ענינה של העבודה עצמה — גילוי אלקות בעולם, להיות לו ית', דורה בתחתונים.

ועפ"י יש לבאר אופן קיום הציווי "ב"דמותו תתן שכרו" ע"י הקב"ה — דכ"ן

- (47) וזר ח"ב סבא, ר"עא (ברישא), ח"ג רנ"ג ב (ברישא) ובר"מ"ז שם — הובא וז"ל באה"ת ר"ס תבוא.
- (48) וישע ט"ו.
- (49) ירמ"י ב. ג.
- (50) אבות פ"ד מ"ב.
- (51) תבוא פ"ט (נ"ב) ב.
- (52) רפ"ז.

רוח לפני ית' כד אתכפיא ס"י"א ואתהפך חשוכא לנורה"א כ"י"י, היינו, שהתגלות עצמותו ית' תה"י בתחתונים.

וכ"י שפעולתם של ישראל בעשיית הדורה תה"י מצד התחתונים — יש צורך שהנשמה תצא ממקומה האמיתי בעצמותו ית', ותוד למטה ותתלבש בגוף בעוה"ז הגשמי (ככל הנברא"ש שבעולם), שיש בו מציאות של תנוג (אוי"ב⁵³) שצור"כים ללוחם בו (מלתמה)⁵⁴.

וכ"י שעבודתם של ישראל תפעל ותעשה צדקה לעצמותו ית' (לא רק לדוגמת האלקות שבעוד העולם, אלא דורה לעצמותו ית', בדוגמת דירת האדם שבה תגמלה בכל עצמותו ית' — יש צורך שב-ירידתו למטה ית' יוכל מצא"ם (כ"י תצא" כלשון הזה) ממקומם האמיתי בעצמותו ית'.

כסגנון אחר: החידוש שבירידת ה-נשמה למטה הוא שגם בירידתו בכוחו מציאות דורה ית' עם עצמותו ית' (כמדוגש בכך שגם במעמד ומבד ירוד לא יכול יהודי להפריד ח"י מאחודותו ית"י, ולכן,

- (41) תבוא רפ"ז.
- (42) ראה סה"ס מלפ"ט ח"ב ע' רמא, ושי"י.
- (43) ולכן, ג"ל אבה הו"י אלקיד לשמיע אל בלעם גו' כי אהוב הו"י אלקיד, ש"אע"פ שבא כסענה (מקום עז לישראל כ"י) אעפ"כ לא אבה... לשמיע ית' דברי כלל, ולא שיש לחשיב על דברי חשבה נוצרת משעם ודעת מושג המוכן, ית' שא"ז מקב"לן שומע"ן את דברי כלל בלי טעם ודעה" מצד "בו"י אהב"ה המביע... בלי טעם ודעה... בו"י קיצו של יריד של שם הו"י" (לקי"ת שבתע"ה ⁵³).
- (*) (נפ"ז) י"ל חס"ס שחנ"ן דקוצו של ית' דעם הו"י שבושפ האדם נחמ"ר ב"ה ולא אבה נ"י שבושפ שחנ"ן (ולפ"י הביאר ב"י ואתחיות דעם הו"י).

מסדר השתלשלות בריאת העולם) עד כדי כך שבהם היוה המלכה על בריאת העולם — עבודתם היא באופן של "רשות", במלתמה הרשות המנוב מדכ"י⁵⁵.

ועפ"י מוכן גם כללות הענין דתשלום שכר (שאינו ש"י"ד בעבודה שמצד החיוב כעבודת העבד לאדוני) — כ"ן שמצד מציאותם האמיתית דישוראל שלמעלה מהעולם, ירידתם לעולם לצורך העבודה דכ"י"ד העולם היא באופן של רשות⁵⁶.

ז. ולתוספת ביאר הענין דתשלום שכר על העבודה — יש להקדים תחילה ביאר כללות ענין העבודה ד"כ"י תצא למלתמה על או"ב⁵⁷:
 יציאת ("כ"י תצא") הנשמה ממקומה האמיתי ש"ישראל וקב"י"ה כולא חוד", לירד למטה ולהתלבש בגוף בעוה"ז ה-גשמי, היא, מפני שנתמאה הקב"ה לרידתו לו ית', דורה בתחתונים, דא"ז ש"קודם ה-נברא העולם ה"י הוא לבדו יחיד ומיוחד וממלא כל המקום הזה שכרא בו העולם" הו"י, ע"י "השתלשלות העולמית וירידתם ממדג"ה למדרגה... נברא עוה"ז הגשמי והחמרי ממש והוא החמ"ן המדג"ה שאין תחתיו למטה ממנו בענין חס"ר אור ית'... שכר עלה כרצונו ית' להיות נחם

- (38) ועפ"י וזמק דיק הלשון "מכתוב מדכ"י" — כ"י, הענין ד'מלתמה הרשות' הוא מצד שיש הענינים למעלה (מכתוב מדכ"י).
- (39) להע"י מהמבואר בענין "מפלת ערבית רשות", "רשות" שלמעלה מתובה" — ש"י"ש"ת מורה על בו"י שא"ז אעפ"כ מנעת שם (ראה לקי"ת שוה"ש כ"ד, ג. ונכ"ס) ומהו מנוח גורל מעלת חש"י — שעם היווה שכר על עבודת אה"ת וע"ד אעפ"כ ע"י שומע"ת ע"י אעפ"כ ע"י אה"ת מורה על גילוי ביחוד שא"ז אעפ"כ ע"י אה"ת מורה על מציאותם האמיתית דישוראל שהם חד עם עצמותו ית'.
- (40) ראה תחומתא גשא טו, וע"י.